

VON § 9:8

Dnr. VON 2014/0074-735

Utdrag: KS/KF, akt

Förstudie särskilt boende för äldre på Ljusterö

Ärende

Kommunfullmäktige gav 2013 Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att genomföra en förstudie Ljusterö särskilt boende. Förstudien ska rapporteras under 2014.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2014-10-15.

Yrkande

Mikael Ottosson (KD) yrkar bifall till beslutsförslaget innebärande att Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen besluta att godkänna rapporten om förstudie Ljusterö särskilt boende, ge Armada Fastighets AB i uppdrag att gemensamt med Vård- och omsorgsnämnden projektera för ett särskilt boende för äldre med tio platser vid Görjansgården, att lämplig placering avgörs under projekteringen, att finansiering av projekteringen sker genom framtida hyra av särskilt boende på Ljusterö som utges till Armada Fastighets AB och som får uppgå till maximalt 2 044 000 kr per år, att Vård- och omsorgsnämndens ram förstärks med 10 373 596 kr per helår från och med 2017 eller när det särskilda boendet står färdigt samt att Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att ta fram förslag på ersättning för särskilt boende på Ljusterö inför budget 2017. Mikael Ottosson lämnar ett tilläggsyrkande under p. 3 i beslutsförslaget innebärande att Vård- och omsorgsnämnden föredrar alternativ B. Jörgen Palmberg (S) lämnar ett tilläggsyrkande i form av punkt 7 i beslutsförslaget innebärande att Vård- och omsorgsnämndens föreslår Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att se över möjligheterna för att inrätta parboende.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Mikael Ottossons (KD) yrkande samt Mikael Ottossons och Jörgen Palmberg (S) tilläggsyrkanden och finner att så är fallet.

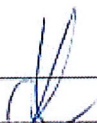
Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Godkänna rapporten om förstudie Ljusterö särskilt boende.
2. Ge Armada Fastighets AB i uppdrag att gemensamt med Vård- och omsorgsnämnden projektera för ett särskilt boende för äldre med tio platser vid Görjansgården.
3. Lämplig placering avgörs under projekteringen, Vård- och omsorgsnämnden föredrar alternativ B.

Forts. nästa sida

Forts. VON § 9:8

4. Finansiering av projekteringen sker genom framtida hyra av särskilt boende på Ljusterö som utges till Armada Fastighets AB och som får uppgå till maximalt 2 044 000 kr per år.
5. Vård- och omsorgsnämndens ram förstärks med 10 373 596 kr per helår från och med 2017 eller när det särskilda boendet står färdigt.
6. Ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att ta fram förslag på ersättning för särskilt boende på Ljusterö inför budget 2017.
7. Se över möjligheterna för att inrätta parboende.

 M.O

VON § 1:8

Dnr. VON 2017/0083-730

Återrapportering av uppdrag 38 (budget 2018) från fullmäktige – Vård- och omsorgsnämndens får i uppdrag att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterö särskilda boende med 10 platser i samverkan med budget-och kvalitetsenheten

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Upphäva beslut VON 2018-01-23 § 1:7.
2. Återrapportera uppdraget att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterö särskilda boende med tio platser i samverkan med Budget- och kvalitetsenheten till Kommunfullmäktige.

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Fastställa ersättningsnivån för Ljusterö särskilda boende till 2 316 kr per plats och dygn enligt 2019 års nivå.
2. Från och med året då Ljusterö särskilda boende invigs förstärka Vård- och omsorgsnämndens budgetram med 3,2 mkr på helår enligt 2019 års nivå för de merkostnader för boendet som uppstår.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har beslutat om ett särskilt boende för äldre på Ljusterö. Då förutsättningarna är annorlunda än för andra särskilda boenden har Kommunfullmäktige i budgetärende 2018 givit Vård- och omsorgsnämnden i uppgift att ta fram ersättningsnivåer för omsorgen i samverkan med Budget- och kvalitetsenheten. Förslaget innebär en ersättningsnivå på 2 316 kr per dygn och plats. Sammanlagt inklusive lokal- och kapitalkostnader innebär Ljusterö särskilt boende en merkostnad på cirka 3,2 mkr per år jämfört med om platser hade nyttjats i befintligt särskilt boende.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2019-01-07.

Förslag till beslut

Monika Kjellman (L) yrkar bifall till Socialförvaltningens beslutsförslag innebärande:

1. Upphäva beslut VON 2018-01-23 § 1:7.
2. Återrapportera uppdraget att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterö särskilda boende med tio platser i samverkan med Budget- och kvalitetsenheten till Kommunfullmäktige.

Forts.

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

VON § 1:8, forts.

**Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå
Kommunfullmäktige besluta**

1. Fastställa ersättningsnivån för Ljusterö särskilda boende till 2 316 kr per plats och dygn enligt 2019 års nivå.
2. Från och med året då Ljusterö särskilda boende invigs förstärka Vård- och omsorgsnämndens budgetram med 3,2 mkr på helår enligt 2019 års nivå för de merkostnader för boendet som uppstår.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Monica Kjellmans (L) yrkande och finner att så är fallet.

Expedieras

Kommunfullmäktige
Budget- och kvalitetsenheten

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen
Sara Eriksson

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2019-01-07
Dnr VON 2017/0083

Återrapportering av uppdrag 38 (budget 2018) från Kommunfullmäktige - Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterö särskilda boende med 10 platser i samverkan med Budget och kvalitetsenheten.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har beslutat om ett särskilt boende för äldre på Ljusterö. Då förutsättningarna är annorlunda än för andra särskilda boenden har Kommunfullmäktige i budgetärendet 2018 givit Vård- och omsorgsnämnden i uppgift att ta fram ersättningsnivåer för omsorgen i samverkan med Budget- och kvalitetsenheten. Förslaget innebär en ersättningsnivå på 2 316 kr per dygn och plats. Sammanlagt inklusive lokal- och kapitalkostnader innebär Ljusterö särskilt boende en merkostnad på cirka 3,2 mkr per år jämfört med om platser hade nyttjats i befintligt särskilt boende.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

1. Upphäva beslut VON 2018-01-23 § 1:7
2. Återrapportera uppdraget att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterö särskilda boende med tio platser i samverkan med Budget- och kvalitetsenheten till Kommunfullmäktige

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Fastställa ersättningsnivån för Ljusterö särskilda boende till 2 316 kr per plats och dygn enligt 2019 års nivå
2. Från och med året då Ljusterö särskilda boende invigs förstärka Vård- och omsorgsnämndens budgetram med 3,2 mkr på helår enligt 2019 års nivå för de merkostnader för boendet som uppstår

Bakgrund

År 2015 fattade Kommunfullmäktige beslut om att godkänna en förstudie om Ljusterö särskilda boende medförande bland annat att ge Armada uppdrag att bygga lokalen, att senare beakta Vård- och omsorgsnämndens begäran om förstärkt budgetram samt att senare ge nämnden i uppdrag att ta fram förslag på ersättningsnivå för omsorgen (se bilaga KF beslut).

I ärende budget 2018, verksamhetsplan 2019-2020 fattade Kommunfullmäktige beslut om att ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterös särskilda boende med 10 platser i samråd med Budget- och kvalitetsenheten. Uppdraget skulle återredovisas i mars 2018, detta baserat på att byggnationen möjligen skulle stå klar 2019. Upphandlingen av byggnationen blev uppskjuten. Vård- och omsorgsnämnden fattade beslut med återredovisning på

Tjänsteutlåtande

februariesammanträdet 2018. På grund av nya förutsättningar ersätts det beslutet med nytt beslutsförslag genom detta ärende.

Armada Fastighets AB har projekterat för det särskilda boendet och kan starta en upphandling för byggnationen av detsamma. En upphandling har genomförts, resultatet avvisades då enbart en anbudsgivare deltog. Det särskilda boendet kan tidigast stå klart om två år, i början av 2021.

Förvaltningens slutsatser

Föreliggande tjänsteutlåtande innehåller förslag på ersättningsnivå för Ljusterö särskilda boende i form av en ersättning per plats och dygn som ska utgå till utföraren. Särskilda förutsättningar för ersättningen redovisas. Ersättningen är högre än ersättningen för motsvarande insats på fastlandet. Förslaget har tagits fram i samråd med representant för budget- och kvalitetsenheten. En konsekvensbeskrivning bifogas detta tjänsteutlåtande som innefattar förutsättningarna som uppstår på grund av det geografiska avståndet till Ljusterö samt storleken på det särskilda boendet. Avvägningar har gjorts mellan ekonomiska perspektiv och den kvalitet och säkerhet i omvårdnaden som erbjuds.

Föreslagen ersättning samt förutsättningar

Den föreslagna ersättningen är 2 316 kr per dygn och plats (2019 års nivå, exklusive momskompensation).

Inriktningen på det särskilda boendet blir somatisk, dvs brukaren kommer att ha fysiska omsorgsbehov som primär orsak till sitt biståndsbeslut. Boendet kommer att omfatta tio lägenheter, varav en lägenhet storleksmässigt är anpassad för parboende. Boendet kommer att ingå i valfrihetssystemet för brukaren på så sätt att platserna blir valbara vid ett bifallsbeslut.

Ersättningen bygger på att utföraren alla dagar i veckan har en bemanning med två undersköterskor dag- och kvällstid, en sjuksköterska dagtid, samt en undersköterska nattetid (samplanering med andra verksamheter förutsätts). Se separat bilaga med ”Förutsättningar ersättning för särskilt boende på Ljusterö” samt ”Konsekvensbeskrivning särskilt boende Ljusterö”.

Lokalkostnader och merkostnader

Vård- och omsorgsnämnden hyr det framtida särskilda boendet av Armada Fastighets AB och blir då hyresvärd till brukarna. Det uppstår en mellanskillnad mellan kostnaden för hyran till Armada och intäkten i form av hyror från brukarna/hyresgästerna. Denna skillnad uppgår till cirka 398 kr per dygn och plats (som jämförelse kan nämnas att på Enebacken är mellanskillnaden cirka 190 kr per dygn och plats). Det tillkommer en kostnad på ca 55 kr per dygn och plats för avskrivning av inventarier.

Sammantaget innebär förslaget en merkostnad för kommunen årligen för driften av det särskilda boendet på 3,2 miljoner kr (863 kr per dygn och plats) varav cirka en fjärdedel är hänförlig till nyproduktionskostnaden för lokalen och tre fjärdedelar till kostnad för omvårdnaden. Detta i jämförelse med vad motsvarande plats kostar på fastlandet i Österåkers kommun (hypotetiskt jämfört med Enebacken).

Tjänsteutlåtande

Tidigare beredning och beslutsunderlag

- Kommunfullmäktige 2015-02-09, § 1:20
- Kommunfullmäktige 2017-11-20, § 8:4

Bilagor

Bilaga 1, Förutsättningar ersättning för särskilt boende på Ljusterö, daterad 2018-09-10

Bilaga 2, Konsekvensbeskrivning för nattbemanning och sjuksköterskebemanning, daterad 2018-09-10

Bilaga 3, KF beslut 2015-02-09, § 1:20 samt bilaga förstudie

Bilaga 4, KF beslut 2017-11-20, § 8:4 punkt 38

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Sigbritt Sundling
Enhetschef

Expedieras

Kommunstyrelsen

Österåkers kommun
Socialförvaltningen

Datum: 2019-01-02

Bilaga till tjänsteutlåtande 2017/0083

Förutsättningar ersättning för särskilt boende på Ljusterö

Bakgrund och förslag

Kommunfullmäktige har i budget 2018 och verksamhetsplan 2019-2020 beslutat följande (punkt 38):

”Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterös särskilda boende med 10 platser i samråd med Budget- och kvalitetsenheten”.

I detta dokument redovisas förutsättningar och antaganden som finns till grund för ersättningens beräkning som en bilaga till tjänsteutlåtande i ärende 2017/0083.

Ersättning föreslås utgå med 2 316 kr per plats och dygn (2019 års nivå) för drift av Ljusterö särskilda boende.

Förutsättningar för ersättningen

Utförare

För att den ekonomiska ersättningen för Ljusterö särskilda boende ska bli skälig förutsätts en utförare driva verksamheten på det särskilda boendet och även ansvara för hemtjänstuppdraget på Ljusterö. Detta beskrevs i förstudien från 2014. Det möjliggör samordningsvinster i planering, bemanning och ledning och därigenom att bibehålla ersättningen för det särskilda boendet på en rimlig nivå.

Utvärdering av ersättningsnivån

Ersättningsnivån bör utvärderas och revideras tre år efter uppstart. Detta kan även göras vid behov, exempelvis vid förändrade förutsättningar.

Bemanning

Ersättningen bygger på en bemanning om två omvårdnadspersonal dagtid (07-21) och en personal natttid (21-07). Tillsammans med sjuksköterskebemanning med 1 personal dagtid finns därmed tre personal i tjänst mellan 07-17. Bemanningen på natttid är en personal (undersköterska). Eventuella behov av dubbelbemanning förutsätts samplaneras med annan nattverksamhet på

Ljusterö, uppdraget att utföra hemtjänstinsatser och besvara larm på nattetid. Hälso- och sjukvårdsansvaret på tid utöver ovanstående fullföljs genom jourverksamhet från fastlandet.

Ledning ska finnas med motsvarande en tredjedel av en chefstjänst och förutsätts samplaneras med annan omsorgsverksamhet alternativt höra ihop med annan personalfunktion i verksamheten.

Tillgång till rehabiliteringspersonal (sjukgymnast/arbetsterapeut/fysioterapeut) ska finnas med motsvarande 0,2 tjänst.

Ersättningen har tagit hänsyn till semester (enligt nivå kommunens kollektivavtal) samt ersättning för obekvämt arbetstid och personalomkostnader.

Se konsekvensbeskrivning tillhörande ärendet som bland annat redovisar risker med planering av nattbemanning och sjuksköterskebemanning.

Övrigt/omkostnader

Utgifter för övrigt/omkostnader inkluderas i ersättningen och omfattar t ex förbrukningsmaterial, teknikutrustning, uppdatering och utbyte av inventarier, köksmaterial, kostnad för lättare fastighetsunderhåll enligt gränsdragningslista, hjälpmedel, fotsjukvård eller medicinsk fotvård utförd av fotsjukvårdare, bårtransport, mat/nutritionsfrågor, aktiviteter, utsmyckning och blommor, utbildning och andra i ett särskilt boende förekommande omkostnader. Ingen ersättning utöver omsorgsersättningen till utföraren utgår.

Ersättning för ej belagd plats

Ersättning utgår till utföraren för samtliga platser årets alla dygn oavsett beläggning. Detta då utföraren inte bedöms ha möjlighet att anpassa bemanning eller övriga kostnader när någon eller några platser ej är belagda. Verksamheten blir valbar för brukaren inom ramen för det valfrihetssystem som finns i kommunen. Vård- och omsorgsnämnden styr ej över beläggningsgraden, den kan komma att skifta beroende på övrigt utbud av särskilt boende inom valfrihetssystemet. I det fall situationen uppstår att flera platser under längre perioder inte är belagda, kan Vård- och omsorgsnämnden besluta om att stänga platser och därigenom reglera ersättning för dessa platser varpå dygnersättningen behöver beräknas återigen för att hänsyn ska tas till nya förutsättningar.

Inriktning på verksamheten

Huvudinriktningen på Ljusterö särskilt boende föreslås vara äldre personer med huvudsakligen somatiska omsorgsbehov. Kompetensen hos personalen inklusive sjuksköterska förutsätts klara av omvårdnaden och bemötandet av personer med demenssjukdom som utvecklas under boendetiden.

I förstudien omnämns korttidsplatser i verksamheten är önskvärt. Detta är en inriktning som inte bedöms kunna fungera på Ljusterö särskilt boende. Orsaken är att det inte är ekonomiskt försvarbart eller lämpligt. Det första då korttidsplatser kräver en högre generell bemanning och avsevärt ökad bemanning vad gäller hälso- och sjukvårdspersonal. Det andra då personer som bor permanent på boende generellt sett inte bedöms må bra av en stor omsättning av personer i sin bostadsmiljö.

I bedömningen av ovanstående har vägledning tagits av Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) tillståndsprövning även om inga förhandsbesked ges från dem.

Lokalkostnad

Vård- och omsorgsnämnden kommer att betala hyra för Ljusterö särskilt boende till Armada Fastighets AB. De som bor i det särskilda boendet betalar hyra till Vård- och omsorgsnämnden såsom andrahandshyresgäster. Den hyran bestäms enligt nybyggnationsstandarden och jämförelser görs med hyror för enskilda i andra särskilda boenden. Det uppstår en mellanskillnad mellan nämndens utgift och intäkt för hyran som uppgår till cirka 1,452 mkr per år (kan förändras beroende på upphandling av byggnationen och därmed slutlig hyra av fastigheten till kommunen). Det innebär en kostnad för nämnden per plats och dygn motsvarande 398 kr, utöver ersättningen som ges till utföraren. Detta i sin tur innebär en merkostnad för nämnden om cirka 760 tkr per år jämfört med vad motsvarande kostnad är för annat särskilt boende.

Uppstartskostnad

Att utrusta och inreda det särskilda boendet på Ljusterö beräknas kräva en investering på runt 2,0 mkr. Detta är till största delen utrustning som är inventarier och digital struktur, dvs vars kostnad skrivs av på 7 eller 10 år och därmed genererar en kapitalkostnad om ca 200 tkr per år. Det är lämpligt att utföraren får uppdraget att utrusta boendet med finansiering från beställaren, det vill säga att beställaren ersätter utföraren för avskrivning av investeringskostnaden under avskrivningstiden. Efter avskrivningstiden förutsätts kostnad för utbyte och reparationer ingå i omsorgsersättningen.

Konsekvensbeskrivning ersättningsnivå Ljusterö särskilt boende

Vård- och omsorgsnämnden lämnar förslag till Kommunfullmäktige på ersättningsnivå för Ljusterö särskilt boende. Ersättningen föreslås utgå per plats och dygn och bygger på förutsättningar definierade av boendets geografiska läge och storlek. Båda dessa förutsättningar leder till att ersättningskonstruktionen ser annorlunda ut än till särskilda boenden på fastlandet som har fler platser.

Detta dokument är en konsekvensbeskrivning som även innehåller resonemang om vilka risker som följer därav.

Samplanering med andra verksamheter

Ersättningen för Ljusterö särskilda boende bygger till viss del på att samplanering sker med andra omsorgsverksamheter på ön. Det handlar framförallt om nattbemanning men vinster med samplanering kan också ses i delat ledarskap och vikarienyttjande samt beredskap vid extraordinära händelser.

För en utförare som bedriver samtlig verksamhet på ön och som därmed uppnår en viss volym av resurser och därmed personal, bedöms detta vara möjligt. Sårbarhet uppstår om verksamheterna är fragmenterade eller inte bär sig ekonomiskt.

Risker:

- Att omsorgsverksamheterna på ön bedrivs av olika utförare som därmed inte har möjligheten att samplanera resurser.
- Att kostnader för viss omsorgsverksamhet (Ljusterö särskilda boende) i verkligheten belastar andra omsorgsverksamheter såsom hemtjänst och LSS-verksamhet.

Bemanning

Rekryteringsläget för personal inom äldreomsorgen beskrivs generellt (t ex av Sveriges kommuner och landsting, SKL), som besvärligt. Det handlar om att det finns ett underskott av utbildad personal med lämpliga färdigheter. Läget bekräftas även av de omsorgsverksamheter som idag finns på Ljusterö, som upplever svårigheter att rekrytera och behålla utbildad personal.

På grund av det särskilda boendets lilla storlek, förekomsten av ensamarbete samt avsaknaden av ständig chefsnärvaro förutsätts omvårdnadspersonalen ha en hög nivå av utbildning och erfarenhet för att på ett säkert sätt klara sitt uppdrag.

Risker:

- Att utföraren inte lyckas rekrytera utbildad personal till Ljusterö särskilda boende.

Nattbemanning

I förslaget om ersättning ingår att boendet är bemannat med en personal med undersköterskekompetens på natten. Vid behov av dubbelbemanning (planerade och oplanerade insatser) förutsätts personalen i nattpatrullen på Ljusterö träda in. Det är två personal i tjänst i nattpatrullen. De har i dagsläget ett fåtal planerade nattinsatser och larmutryckningar per natt. Detta kan fluktuera över tid. Förslaget innebär att kostnaden för nattbemanning, utöver en personal i tjänst, belastar uppdraget nattpatrull.

Arbetsmiljömässigt är ensamarbete på natten tillåtet. Detta är vanligt till exempel på mindre gruppboendestäder. Utföraren behöver göra en arbetsmiljökonsekvensbeskrivning när verksamheten planeras. Det är då de boendes faktiska behov kan värderas.

Vid särskilda tillfällen, exempelvis vid palliativ vård, kommer utföraren att behöva planera och eventuellt utöka bemanningen utefter dessa behov. Tekniska lösningar behöver utvärderas för att se hur de kan bidra till att utföraren har en säker överblick av brukarnas behov nattetid. Likaså att det finns en chefsberedskap nattetid som kan besluta om eventuella extra åtgärder.

Risker:

- Att personal från hemtjänst på natten är på uppdrag när stöd på det särskilda boendet behövs.
- Att något inträffar som gör att personalen på det särskilda boendet blir oförmögen att tillkalla stödet.
- Att de boendes behov och därmed planerade stöd är så omfattande att permanent dubbel bemanning krävs.
- Att utföraren av hemtjänst på natten ej har fast bemanning på Ljusterö eller är en annan än den som utför verksamheten på Ljusterö särskilda boende.
- Att en privat utförare av uppdraget ej får planeringen av nattbemanning godkänd av Inspektionen för vård och omsorg vid tillståndsprövning.

Hälso- och sjukvård

Särskilda boenden på fastlandet använder idag en jourorganisation för sjuksköterska kl. 17-07. Inställelsetiden är avtalad att vara 30 minuter men är i verkligheten ibland längre. Ett särskilt boende i kommunen har i dagsläget (januari 2019) fast sjuksköterskebemanning på natten.

På Ljusterö särskilda boende kan jourorganisation användas (en leverantör har även ansvaret för hemsjukvården på ön samt för jourbehov nattetid på LSS-boenden). Inställelsetiden är längre än på fastlandet på grund av avstånd och beroende av färjeförbindelse, uppskattningsvis 60-120 minuter.

Den omvårdnadspersonal som arbetar på det särskilda boendet behöver ha en god grundkompetens för att kunna ta emot delegerade HSL-uppgifter samt göra bedömning om när sjuksköterska ska tillkallas.

Bemanning av rehabiliteringspersonal kan planeras utefter brukarnas behov. Det ska inte vara akuta åtgärder som ska åtgärdas av rehabiliteringspersonal, däremot kan behovet och därmed mängden resurser skilja sig åt mellan olika perioder.

En positiv förutsättning är att bemanningen av sjuksköterska på dagtid (tio timmar per dag) är relativt sett hög vilket gör att samtliga planerade insatser möjliga att göra under dagtid med god marginal bör kunna utföras då. Likaså ska vårdplaner och rutiner kunna vara genomarbetade och ständigt uppdaterade som stöd för bland annat omvårdnadspersonalen.

Risker:

- Att omvårdnadspersonalen med ett längre avstånd till sjuksköterska vissa tider får ett ökat ansvar för bedömningsfrågor.
- Att omvårdnadspersonalen inte har den kompetens som krävs (rekryteringsproblem).
- Att inställelsetidens längd gör att behovet av att tillkalla akuthjälp, dvs genom landstingets organisation, ökar.
- Att beroende av jourorganisation ger bristande kontinuitet för patienterna och ökad risk för vårdskador.

Den professionella relationen mellan undersköterska (omvårdnadspersonal) och sjuksköterska kan beskrivas så här:

Undersköterskor kan aldrig delegeras arbetsuppgifter som bedömning av hälsotillstånd, funktionstillstånd, aktivitetsförmåga och kognitiv förmåga. De får inte heller ordinera eller rekommendera hälso- och sjukvårdande åtgärder. De får inte byta urinkatetrar som är komplicerade (vilket de ofta är), hantera olika typer av infarter där det finns risk för förväxling. De hanterar färdigfyllda subkutana injektioner, men inte injektioner som behöver iordningsställas samt justeras på grund instabilt hälsotillstånd, som t.ex. svängande blodsocker eller patienter i palliativt skede som behöver smärtlindring och ångestdämpande. Personal med reell kompetens men ej formell kompetens är ej heller skyldiga till att ta emot en delegering, utan kan avsäga sig denna uppgift. Hälso- och sjukvårdspersonal är ej heller skyldiga att delegera uppgifter, utan de gör en professionell bedömning utifrån behov och lämplighet. Detta kan göra att det, beroende på vilken personal som arbetar, kan variera dag för dag, om det är beredskapssköterska eller delegerad personal som kommer utföra uppgiften, vilket ökar risk för misskommunikation och att åtgärd uteblir, ökad risk för avvikelser. Delegering får aldrig ske för att lösa personalsituation, av slentrian eller av ekonomiska skäl, utan får endast ske när det ökar patientens kontinuitet och känsla av trygghet med fortsatt god och säker vård. Delegering ska ske mycket sparsamt.

En liten verksamhet är sårbar vad gäller brist på personal och kompetens. En sjuksköterska kan kompensera om omsorgspersonal är borta vid sjukdom alternativt semester medan vice versa ej är möjligt. Det kan finnas svårigheter att bemanna med sjuksköterska med kompetens på grund av tjänstgöringsgrad, ensamt arbete och dåliga kommunikationer som kräver att hon är bilburen. Det kommer krävas att det är en sjuksköterska som har någon form av specialistkompetens som

distriktssköterska eller vård av äldre samt innehar förskrivningsrätt, demensutbildning samt palliativ vård, vilket är svårt att finna. Stor yrkeserfarenhet krävs då det blir ett ensamt arbete med stort ansvar.

I det dagliga arbetet ska sjuksköterskan leda och planera omvårdnadsarbetet, handleda, utbilda och delegera personal. Hon ska ansvara för och utföra medicinska ordinationer, bedöma hälsotillstånd och vidta lämpliga åtgärder, göra riskbedömningar (t.ex. trycksår, nutrition och fall och uppföljningar, dokumentera, delta i teammöten och ronda med läkaren, utforma rutiner samt utveckla kvaliteten i verksamheten. Mycket tid kommer att gå åt till att säkra informationsflöde från sjuksköterska på plats, eventuell beredskapssjuksköterska samt jourberedskap.

KF § 5:6

Dnr. KS 2019/0102

Särskilt boende för äldre på Ljusterö

Kommunfullmäktiges beslut

1. Uppdra åt Kommunstyrelsen att beställa av Armada Kommunfastigheter AB genomförande av byggnation av särskilt boende på Ljusterö till en maximal hyreskostnad på 2,4 mkr/år.
2. Finansiering av hyreskostnaden om 2,4 mkr/år kommer att ske dels via boende och dels via Vård och omsorgsnämndens ram för gemensamma ytor.
3. Finansiering av den totala kostnaden om 10 Mkr ska beaktas i budgetarbete då Ljusterö särskilt boende kan invigas.

Särskilda yttranden

Det är bra att beslut att bygga detta särskilda boende på Ljusterö äntligen ånyo kommer till. I planprocessen har vi framhållit att det hade varit bra om ytterligare en våning hade lagts till på det planerade huset redan från början, då behovet framöver kommer att växa, än dess tio platser. Det hade varit ett mer långsiktigt beslut.

Ann-Christine Furustrand (S)

Ledamöterna för (MP) biträder Ann-Christine Furustrands (S) särskilda yttrande.

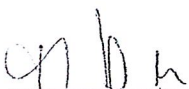
Vi anser att det här boendet är riskfyllt. Dels ur en ekonomisk synvinkel men också ur patientsäkerhetsskäl. Vi tycker även att det är anmärkningsvärt att man bygger ett boende med så få platser på Ljusterö samtidigt som det inte går att garantera att boendet kommer Ljusteröborna till del.

Andreas Lennkvist Manriquez (V)

Sammanfattning

2015-02-09 (§1:20) fattade Kommunfullmäktige beslut om att godkänna en förstudie om Ljusterö särskilda boende. I uppdraget ingick att Vård- och omsorgsnämnden tillsammans med Armada Fastighets AB skulle projektera ett särskilt boende på Ljusterö samt att hitta en placering. Placering valdes och en detaljplan för att stödja byggnationen beställdes. Detaljplanen antogs under våren 2017 och projekteringen slutfördes under hösten. Då lång tid gått sedan tidigare beslut och kalkyl, upphandlades projektet under vintern 2017. Endast ett anbud inkom som översteg beslutad maximalhyra. Beslut fattades att avvakta byggnationen i och med indikationerna om en sviktande byggnationsmarknad vilket också pekar på att ett mer fördelaktigt anbud skulle kunna lämnas vid en senare tidpunkt.

Forts. nästa sida

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

Forts. KF § 5:6

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsen har behandlat ärendet 2019-04-24, § 5:12.
- Kommunstyrelsens kontors tjänsteutlåtande daterat 2019-03-27, rev. 2019-03-29.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens ordförande Michaela Fletcher (M) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att endast bifall yrkats till Kommunstyrelsens förslag och frågar om detta även kan bli fullmäktiges beslut samt finner frågan med ja besvarad.

Expedieras

- Vård- och omsorgsnämnden, Budget- och kvalitetsenheten, Kommunkansliet

---

Justerares signaturer

Utdragsbestyrkande

Tjänsteutlåtande

Kommunstyrelsens förvaltning

Till Kommunfullmäktige

Datum 2019-03-29

Dnr KS2019/0102

Särskilt boende för äldre på Ljusterö

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Uppdra åt Kommunstyrelsen att beställa av Armada Kommunfastigheter AB genomförande av byggnation till en maximal hyreskostnad på 2,4 mkr/år.
2. Finansiering av hyreskostnaden om 2,4 mkr/år kommer att ske dels via boende och dels via Vård och omsorgsnämndens ram för gemensamma ytor.
3. Finansiering av den totala kostnaden om 10 Mkr ska beaktas i budgetarbete då Ljusterö särskild boende kan invigas.

Bakgrund

2015-02-09 (§1:20) fattade Kommunfullmäktige beslut om att godkänna en förstudie om Ljusterö särskilda boende. I uppdraget ingick vård och omsorgsförvaltningen tillsammans med Armada Fastighets AB skulle projektera ett särskilt boende på Ljusterö samt att hitta en placering. Placering valdes och en detaljplan för att stödja byggnationen beställdes. Detaljplanen antogs under våren 2017 och projekteringen slutfördes under hösten. Då lång tid gått sedan tidigare beslut och kalkyl, upphandlades projektet under vintern 2017. Endast ett anbud inkom som översteg beslutad maximalhyra. Beslut fattades att avvakta byggnationen i och med indikationerna om en sviktande byggnationsmarknad vilket också pekar på att ett mer fördelaktigt anbud skulle kunna lämnas vid en senare tidpunkt.

I ärende kommunens budget 2018 har Kommunfullmäktige beslut om att ge vård- och omsorgsnämnden att ta fram ersättningsnivåer för Ljusterö särskilda boende med 10 platser i samråd med Budget- och kvalitetsenheten. Förslaget är en ersättningsnivå på 2 316 kr per dygn och plats inkl. lokal och kapitalkostnader. Detta innebär 875 kr (varav 632 kr omsorg) högre än andra särskilda boende på fastlandet. Ökade kostnader för 10 platser och år blir 3 193 tkr jämfört med fastlandet. Detta har rapporterats till Kommunstyrelsen 2019-03-18 och är på väg till Kommunfullmäktige 2019-04-29. Ersättningsnivåer beaktas i budgetarbete då Ljusterö särskild boende kan invigas.

Tjänsteutlåtande

Förvaltningens slutsatser

Förslaget innebär högre kostnader med ca 46% (varav 38% för omsorg) jämfört med motsvarande insats på fastlandet som är större omfattning än 10 platser. Den totala kostnaden för 10 platser är ca 10 Mkr. Sammanlagt innebär förslaget en merkostnad för kommunen årligen för driften av det särskilda boende på 3,2 Mkr (875 kr per dygn och plats) varav cirka 72% är hänförlig till omvården och 28% till nybyggnation för lokaler.

Socialförvaltningen har kartlagt ytterligare bedömning och behovet av äldre boende på Ljusterö utifrån omvärldsfaktorer bl.a. kommunens befolkningsprognos. Byggnaden omfattar tio lägenheter varav en av lägenheterna är för ett par. Byggnaden är tillgänglig, ansluter via en förbindelsegång till Görjansgården och är försedd med reservkraft. Boendet har gemensam matsal, tv-rum och ett mindre kök samt personalutrymmen. Varje lägenhet har ett förråd samt egen utgång till balkong.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att underlaget är tillfredställande och motsvarar de krav och behov som kommunen har efterfrågat i förstudien samt under projektets gång.

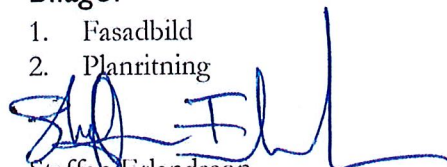
Fler anbud har inkommit vid andra nyligen genomförda upphandlingar och konkurrensen bedöms större idag vilket borde generera ett lägre anbud än vid tidigare upphandling.

Tidigare beredning

- Kommunstyrelsen har behandlat ärendet, 2019-03-18, §
- Kommunfullmäktige har behandlat ärendet, 2015-02-09 § 1:20
- Kommunstyrelsen har behandlat ärendet, 2015-01-12 § 1:9
- Vård- och omsorgsnämnden har behandlat ärendet, 2014-10-28 § 9:8

Bilagor

1. Fasadbild
2. Planritning

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Mohammed Khoban
Budget- och kvalitetschef

Expedieras

- Socialförvaltningen
- Armada Kommunfastigheter AB
- Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Budget- och Kvalitetsenheten

